

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Din delegațiuni.

Sibiu, 8 Maiu n.

Ședințele delegațiilor, intru-nite săptămâna trecută în sesiune extraordinară în Viena, s'au terminat cu votarea indemnării cerute de ministrii afacerilor comune, dar în mijlocul unor incidente, cari merită să fie relevate și înregistrate. S'au aruncat adevărate împunsături și săgeți din amândouă părțile, între cei ce de patruzeci și cinci de ani trăiesc în căsnicie politică, — pe baza dualismului, — între hegemonii nostri și cei din Austria. Și cei mai bine impuși și săgetați au ramas — ai noștri, pentru că săgețile celor de dincolo erau mai ascuțite și mai mult ori mai puțin îndreptățite.

Cei din Austria au făcut adevărat în ședințele lor delegaționale grave imputări Maghiarilor, pentru suspendarea constituției pe teritoriul regatelor Croația și Slavonia, și unul dintre delegații austriaci a făcut chiar propunerea, ca delegațiunea să nu voteze nimica, fiindcă delegațiunea ungară nu e legală, e mancă, după ce din ea lipsesc Croații, cari se bucură acum de o domnie absolutistică, nu de drepturi constituționale, grație maritimiei Maghiarilor, cari — zicea el, — reclamă libertăți și drepturi numai pentru ei, nu și pentru alții.

Propunerea, firește, nu s'a primit, și nici n'a fost pusă la votare, pentru că era vorba de o urgentă necesitate de stat, care nu putea fi amânată; dar nici combătută nu a fost, dovadă, că ea era considerată ca destul de temeinică.

A răspuns delegatului austriac, în delegația ungară, croatul Pejačević, că Croații sunt reprezentați în delegațiunea ungară, pentru că în înțelesul constituției, deputații trimiși la dieta ungară, și deci și în delegațiuni, din partea dietei croate,

au să rămână la postul lor și în caz că e disolvată dieta croată, până la efectuarea nouelor alegeri. Prin urmare delegația ungară nu e mancă, după ce din ea fac parte și Croații!

Așa ar fi să fie. Dar de astădată nu e tocmai așa, pentru că dieta croată nu e numai disolvată, ci e suspendată peste tot constituția, deci dieta croată nu mai există, ci există un regim absolutistic în Croația și Slavonia. Vorba e deci, că dacă nu există dieta croată, și nici prospecte de a fi ea redeschisă în curând: au dreptul să mai figureze ca deputați croați aceia, cari fac încă parte din parlamentul ungar și din delegațiunea ungară? Pot ei să mai represinte în parlamentul ungar și în delegațiune, ca factori constituționali, acel popor croat, pentru care astăzi nu există constituție?

Prinsă astfel chestia, ea e discutabilă, și trebuie să recunoaștem, că avea nițică dreptate delegatul austriac când spunea, că regatele Croația și Slavonia nu sunt reprezentate astăzi în mod legal în delegațiunea ungară.

Dar și alți delegați austriaci au atacat cu multă asprime pe hegemonii noștri, pentru purtarea lor față de Croați și față de celelalte naționalități.

Li s'a spus, că dacă lor le place să se joace cu libertățile, cu drepturile, cu autonomia altora, și să trimită pe capul Croaților comisar regesc, cu putere nelimitată, — oare ce ar zice, dacă într-o bună dimineață s'ar pomeni și ei cu un comisar regesc, nu pentru a le lua drepturile lor, ci pentru a face dreptate celorlalte popoare și a le da și lor drepturile și libertățile, pe cari Maghiarii le au astăzi numai pentru ei?

Inzădar spuneau Maghiarii, în ședințele lor, că astea sunt lucruri interne, cari nu privesc pe cei din Austria, și că aceștia nu au dreptul să se amestece în afacerile lor interne, căci nici un ministru nu și-a

ridicat glasul în favorul lor în delegațiunea austriacă, iar Austriacii ripostau și cu mai mare îndrăzneală, că da, au dreptul să ventileze și astfel de chestii, pentru că e vorba de soarta monarhiei întregi, care-și pierde prestigiul și vaza prin politica nesocotită a Maghiarilor față de celelalte popoare din Ungaria!

Au cam înghițit hapurile amare hegemonii noștri, și au venit acasă destul de deprimați, dar probabil că nu cu gândul de a se îndrepta și de a începe o altă politică, mai conciliantă, față de popoarele conlocuitoare.

Dintre săgețile lor apoi, aruncate dincolo, mai însemnată a fost propunerea kossuthistului Deesy de a se vota neîncredere ministrului de războiu, generalului Auffenberg, pe motivul, că s'a amestecat în chestii interne ale statului ungar. E chestia cu *resoluțiunea*, pentru că ministrul de războiu a fost acela, care a făcut atent pe Maiestatea Sa asupra primejdiei care se cuprinde pentru Coroană în acea faimoasă *resoluțiune*, pe care apoi M. Sa n'a mai voit să o accepte. Și o astfel de faptă, un bun patriot maghiar nu poate să i-o ierte domnului ministru de războiu! Deci, propunere de neîncredere! Conte Teșza a capacitat însă pe delegatul Deesy și l'a îndemnat să-și retragă propunerea, ceea ce s'a și întâmplat, și prin aceasta au scăpat și delegații guvernamentale de marele impas în care se aflau, căci trebuiau să voteze în contra propunerii, care cădea, și pe calea aceasta votau în mod indirect încredere ministrului de războiu, în care nici ei nu au încredere, ca și Deesy!

Și aici dară o mică înfrângere, pe lângă care mai trebuie pusă și aceea, că nici din partea guvernului ungar, și nici din partea presidentului delegației ungare, nu s'a rostit nici un cuvânt de reprobare în contra celor ce atacau mereu politica maghiară în delegațiunea austriacă,

pentru ascuțitul ei dușmănos față de Croați și față de naționalitățile nemaghiare. Au tăcut toți. „Au tolerat în mod oficios rușinea pumnilor”, — cum scrie dl Kossuth Ferencz într'un articol politic.

Învățătura pe care ar putea să o scoată politicienii maghiari din cele întâmplate de astădată în delegațiuni ar fi deci, întâi aceea, că cei din Austria nu mai închid ochii și nu mai sunt dispuși a le face toate după voia și dorința Maghiarilor, ca în trecut, și că în aceste determinări ale lor sunt sprijiniți și de alți factori însemnați, și a doua, că Maghiarii nu se mai pot război astăzi cu toată lumea: cu Croații, cu celelalte naționalități nemaghiare, cu Coroana, cu Austriacii, pentru că s'a dovedit că sunt slabi; și sunt slabi, pentru că tocmai în urma politicii lor greșite față de celelalte popoare din țară, nu au sprijin și ajutor din nici o parte. Prin urmare, nu le rămâne decât să înceapă o altă politică, atât față de Viena, cât și față de naționalitățile conlocuitoare! Mai ales însă față de acestea!

Din parlament. Luni dieta a început dezbaterile asupra programului de muncă al noului guvern. A vorbit contele Apponyi, în numele kossuthiștilor, apoi Bakonyi, dintre Justhisi, care a prezentat un proiect de *resoluțiune*, de înțelesul, că guvernul se îndrumă a compune imediat noua legi electorale, pusă pe bazele suferințelor universale, dietă și secret, dar cu conservarea și asigurarea supremației maghiare. A mai vorbit apoi contele Zichy Aladár, în numele partidului popular, și Egry. Eri, Marți, discuția s'a continuat. A vorbit deputatul naționalist român Dr. Teodor Mihali și a declarat în numele conșoților sei de principii, că nu poate accepta programul guvernului, în care nu sunt îmbrățișate din destul interesele economice și culturale ale țărânilor. Astăzi discuția se continuă. Pertractările între domnul prim-ministru și Justhisi, spre a se ajunge la înțelegere, se continuă; și sunt speranțe, că vor duce la bun sfârșit.

FOIȘOARĂ.

Misiunea episcopilor Gherasim Adamovici și Ioan Bob la curtea din Viena în 1792.

De Dr. Ioan Lupăș.

(Urmare)

2. Deoarece în oficiile publice sunt foarte puțini Români, să se îndurē M. Sa a dispune, ca Românii să fie admiși la toate beneficiile și la toate oficiile publice, de orice categorie, atât la cele aulice, cât și la cele provinciale, cercuale sau comunale în aceeași proporție, în care poartă greutatea publice ale provinciei (... cum ad officia in dicasteriis aulicis et provincialibus, in circulis item et apud communitates plerumque non nisi Hungari et Saxones admoti, et Valachis vero paucissimi ad illa assumpti fuerint, dignetur M. V-ra SS-ma pro innato iustitiae amore eas edere clementissimas dispositiones, ut Valachi in eadem proportionem, in qua publica provinciae onera supportant, ad omnia beneficia, perinde etiam ad munera et officia cujuscuque speciei tam in dicasteriis aulicis et provincialibus, quam etiam in circulis et communitatibus assurantur“.)

3. Preoții bisericii gr.-orientale să fie făcuți părtași tuturor acelor drepturi și beneficii, de cari se bucură preoții celorlalte religii, deoarece ei au o sarcină cu mult mai grea decât preoții ceilalți, fiindcă slujesc unei biserici, căreia aparține cea mai mare parte a locuitorilor Transilva-

niei (... ipsis multo maius, quam omnium aliarum religionum ministris onus incumbat, cum tali Ecclesiae ministerium praestant, cui maxima incolarum Transsilvaniae pars addicta est“.)

Iar dacă s'ar găsi între celelalte nații din Ardeal oameni, cari să impedeze realizarea acestor desiderate, să se milostivească Maiestatea Sa a permite Românilor, să țină, sub prezidiul comandantului suprem al oștirilor din Transilvania, o *adunare națională în felul congresului sârbesc* la care să ia parte deputați nu numai din statul militar, nobil, bisericesc, civil, ci și de cei aleși din popor (... ut sub protectione et praesidio supremi in Provincia armorum praefecti *confluxus Nationis* ad modum et normam congressus nationis Illyricae et deputatis non tantum et statu militari, Nobilitari, Ecclesiastico et civili, sed etiam e plebeio eligendis“.)

În sfârșit să fie socotiți și țărânii români toți fără deosebire de religie între staturi („plebeiae quoque conditionis Valachi iter status computandi sint“) după cum s'a fost admis prin diploma leopoldină din 1701 dată pe sama uniților.

La acest „Supplex libellus“ sunt alăturate și o mulțime de anexe, înșirate sub literele de la A până la U, partea cea mai mare extrase din legile țării, din documente și scrieri istorice. Între aceste anexe cea de sub litera N. poartă titlul: „Extractus manuscriptae Historiae Graeci Ritus Orientalis Ecclesiae in Transilvania“ și e luată din istoria bisericească a lui Samuil Klein, ceea ce se poate

constata cu ușurință prin o simplă asemănare a acestui text cu cel publicat de Treboniu Laurian în revista „*Instrucțiunea publică*“ din 1861 pag. 66 și urm. Faptul acesta e de natură de a ne putea da un indiciu sigur, că la compunerea acestui „Supplex libellus“ al 2-lea a colaborat, între alții, și eruditul Samuil Klein, care a combătut de altfel și notele critice publicate de I. C. Eder în legătură cu „Supplex libellus“ din 1791 prin un „*responsum ad crism I. C. E. in Supplicem libellum Valachorum Transsilvaniae*“.¹

Deosebire între postulatele 1-ului „Supplex libellus“ din 1791 și al celui de al 2-lea din 1792 este foarte puțină. Atât că în al 2-lea s'a omis punctul V al celui dintâi, în care se cereau pentru comitate, scaune și districte numiri mixte ungare-române sau saxo-române, după naționalitatea locuitorilor sau păstrarea numirilor vechi după răuri și cetăți.

Iar postulatul privitor la congresul național — în vînța căruia Suppl. libellus din 1791 spunea, că cei doi episcopi vor face propuneri la curte — e exprimat ceva mai precis, cercându-se ca să fie admis în felul congresului sârbesc ținut la 1791 în Timișoara, la care știm, că a luat parte și episcopul Gherasim Adamovici.²

¹ O copie a acestui răspuns se păstrează în biblioteca Acad. Române din București.

² Cf. N. Iorga: „Scrisori și inscripții ardeleni și maramurășene“ I. pag. 113: „... fiindcă Domnia Sa episcop Adamovici... s'au dus la Timișoara la *adunarea cea de opște*“.

Programul guvernului.

Am dat în rândul trecut din vorbirea domnului prim-ministru Lukács partea referitoare la reforma electorală, a cărei înfăptuire domnul ministru-president a declarat-o atât de necesară și de urgentă, încât a promis punerea ei la ordinea zilei imediat după votarea legilor militare. Afară de aceste legi apoi, — referitoare la reformele militare și la cele electorale, — domnul prim-ministru a mai smintit o mulțime de proiecte de legi, cari își așteaptă rezolvarea și votarea din partea parlamentului.

Le înșirăm, după cum urmează:

Legea despre adaosul familiar al funcționarilor de stat. (Cei cu copii mai mulți să capete adaos mai mare). Legea despre pensionarea funcționarilor de stat. Legea despre introducerea reformelor de dare directă cu începerea anului 1913. Lege despre emiterea de obligațiuni cu premii (de câștig) din partea statului, în scopul înființării de sanatorii pentru muncitorii. Lege despre înlesnirile date din partea statului celor nefericiți în urma cutremurului de pământ din Kecskemét, lege despre competențele erariale, mai ales despre cele de moștenire, cari vor fi puse pe baze progresive, și legea despre împedecarea aparițiilor triste și îngrijitoare din timpul din urmă pe terenul creditului. (Va fi înțeleasă probabil falimentarea celor câteva bănci mari din Budapesta.)

Vine apoi legea despre drumurile publice, despre asigurarea muncitorilor, despre contractele legate cu societățile de navigațiune, despre regularea râurilor și despre căile ferate dalmatine, apoi despre gările din Budapesta și despre repausul de Duminecă cu privire la cei dela industrie, ale căror raporturi de drept vin de nou regulate.

Se va prezenta legea despre pădurile statului, despre împădurirea locurilor improduse și peste tot despre înmulțirea pădurilor, pustite prea mult în timpul din urmă. Se va regula de nou și chestia pescuitului.

E gata legea despre regularea salariilor funcționarilor dela comitat, apoi se va prezenta legea despre regularea adaosului (aruncului) comitatens, și alte multe legi referitoare la chestii sanitare, polițiale etc.

În ministerul de culte și instrucțiune publică se luă apoi cu zor la următoarele proiecte de legi, dintre cari unele sunt gata deja: despre autonomia bisericii ortodoxe, despre dotarea bisericii protestante, în consonanță cu articolul de lege XX. dela 1848 (§-ul 3), despre regularea salariilor pe scama învățătorilor, învățătoarelor, a conducătorilor dela asilele de copii și dela școlile agronomice, o lege urgentă, care la 1 Ianuarie 1913 are să intre în vigoare, despre regularea congruei profesiei, aflătoare în lucrare, apoi despre înființarea noilor universități etc.

Din domeniul justiției își așteaptă votarea proiectul de lege despre intrarea în vigoare a noii proceduri civile, precum și alte legi mai mărunte. Se lucrează la codul civil, la legea despre izlaturile neimpărțite, despre reforma legii advocatiale etc.

În fine legea despre taxele militare (ale celor scutiți de serviciul militar), cari vor fi puse pe baze progresive, legea de-

spre încaștrare, despre ajutorarea familiilor celor chemați la exerciții de arme etc.

Cum vedem deci, guvernul are un program de muncă foarte bogat, spre a cărui mântuire se cere un singur lucru: încetarea obstrucției în dietă. Iar cu privire la această boală parlamentară, guvernul nu are trecut în programul său nici un remediu, nici un leac sigur. Domnul prim-ministru s'a mărginit numai la un călduros apel adresat opoziției, că după ce națiunea așteaptă muncă și rezultate dela parlamentul ei, să nu facă și mai departe, ca națiunea să rămână înșelată în așteptările ei, și să nu uite, că constituția e o comoră scumpă, iar parlamentul e organul cel mai esențial al ei, deci „să-l scîpăm de boala de care suferă acum de zece ani!“

Va asculta oare opoziția și se va conforma acestei dorințe, care intra adevăr e dorința — țării?!

Un cas, ca alte multe.

Intr'un cerc oarecare electoral din Ungaria a candidat, la alegerile trecute dietale, un baron, care mai e și director de bancă, și a întrunit majoritatea voturilor, a fost proclamat deci deputat ales al cercului. Știa cercul întreg, că domnul baron a ajuns deputat, cu program guvernamental, prin folosirea unor mijloace nepermise, și s'a aflat unii oameni, cari pe acest motiv au atacat alegerea prin petiție, înaintată Curiei regești. După ce au văzut însă cum procedeză Curia de astădată în chestii de alegere, că nu numai respinge petițiile de arândul, ci mai condamnă pe subscriitorii lor și la plățirea cheltuielilor în sume enorme de zeci de mii de coroane, — și-au retras petiția încă înainte de a intra Curia în meritul ei.

Astfel apoi domnul baron a ajuns deputat verificat, cu mandat în regulă, curat, nepătat, și pe baza mandatului a ajuns stălp al partidului guvernamental.

S'a întâmplat însă, că s'a adus la cunoștința judecătorei, pe o cale oarecare, cumcă unii dintre votanții domnului baron au fost cumpărați și și-au dat voturile pentru bani, — lucru oprit din partea legilor țării noastre, și judecătoria a tras la răspundere pe acești alegători, cari și-au pus în vânzare convingerile politice.

Noăzeoșisoinci de inși au stat în fața tribunalului, pentru că au primit bani la alegerile trecute, și tribunalul pe toți i-a osândit, la temniță de câte trei, până la treizeci de zile, pe motivul, că ei singuri au recunoscut că au primit bani.

— „Da, am primit bani, — au răspuns oamenii la întrebările puse, — am primit și de astădată, pentru că totdeauna am primit de când luăm parte la alegeri, și pentru că toți primim, și alții, din alte cercuri, și nime nu ne-a spus, că lucrul acesta e lucru oprit“.

Și aici zace tragioul lucrului. Se cumpără voturile pretutindenea în cercurile de alegere, la vedere publică, în țara noastră, și totuși mandatele câștigate pe calea aceasta, prin corupție, vin verificate; posesorii lor trec de oameni corecți, adus legi, vegheză asupra moralității publice, — iar cei seduși de ei, alegătorii, vin aruncați în temniță, pentru că au pătat mandatul declarat de curat și câștigat pe cale cinstită!

Lucrul s'a întâmplat într'un cerc curat urguroso, — Mezöközony, — iar cei

condamnați, pentru că au primit bani pentru voturile lor, sunt din comuna Ignéz. În câte cercuri însă nu s'au întâmplat lucrurile tot așa, ca în cercul acesta?

CRONICĂ LITERARĂ.

Cântecele lui Șt. O. Iosif

de V. C. Stejerel.

Iosif, cunoscutul poet de peste Carpați, trubadurul care până acuma alerga pe verdele pajiste în căutarea unor floricele de câmp pentru a-le duce iubitei sale și în a fluturilor ce zboară în necuprinsul firii, cântărețul, care și-a petrecut câteva clipe senine și resemnate, ca bunic adus din spete la vatra bordeiului dela țară, în legănarea pe genunchi a micilor săi nepoței și în înșurirea fantasticelor povești cu Ilene-Consânzene, cu Feți-Frumoși și Bălauri, el, artistul, al cărui suflet senin, duios și potolit a fost mișcat de ori-ce adiere ce s'a putut manifesta cândva în mijlocul neamului său, cu o viață colorată de atât de variate nuanțe și întimpinată de schimbări diferite, și în bine și în rău, de odată cu strălucirea slabă a celor dintâi raze de soare primăvăratice în anul acesta, ne procură o nouă bucurie.

Vitrinele librăriilor pretutindeni arată trecătorilor o carte, a cărei copertă posomorâtă, — cea mai posomorâtă copertă a cărților literare apărute în anul acesta, — își mișcă curiositatea.

Căci Iosif și-a adunat în volum o serie de cântece dedicate unei femei, „Nataliei“. Cântecele spun, că Natalia a fost o femeie, care a cauzat dureri mari. Iar cei cari cunosc produsele literare precedente, ale autorului, vor vedea, că această femeie a schimbat chiar și conținutul sufletesc al unui poet.

Răsfoind cele dintâi pagini ale volumului ochii și se opresc întâmplător pe un motto. Deja coperta mohorâtă te-a îndreptat la prezicerea unui fond poetic, identic cu această morală, când un fragment de patru versuri, tradus din o bucată de Hiene, face ca presimțul tău să apară deja mai întemeiat:

„Tăcut și trist am stat zilele-aceste
„Și-acum pornesc să cânt ca din senin,
„Căci fără veste cântecele vin,
„Cum lacrimile vin fără de veste“.

Și probabil, acest catren a fost tradus numai pentru a da expresie limpede fondului trist și durerii al cărții.

Estetica cânteceelor lui Iosif se mărginește în căutarea noutății, și această noutate și-o limitează cu contururi vaste și puternice. Căile artei sale de mai înainte, bătătorite prin exprimarea simțămintelor și a pasiunilor altora, soase din motive luate din traiul patriarhal al oamenilor dela țară (mai ales din al bunicului și al bunicii), din istoria de glorie și ferioare a neamului și din viața truțiilor și a nepunctioșilor dela oraș, s'au tăiat deja, căci Iosif în noul său volum de poezii caută să se exprime pe sine, devize personal (nu absolut în întreg volumul) și sorisul său de-acum seară senzații noi. O parte bună de cărții e stăpânită de Natalia.

Poetul și-a pierdut iubita „raza sură-zătoare în plânsul său“ și „Noaptea de Mai“, în care narșul, orinii și razele își unesc mireasma sub poleul lunii ce se uroă pe bolta albastră, ca să ningă argint pe drum, și să umplă de șoapte tainele

de povești ce murmură în fântână, este aceea noapte, în care poetul umbla pe sub orengele pomilor din grădina, cari contorează umbre fantastice pe pământ, și ascultând trilurile fără greș ale filomelei ce cântă ascunsă în florile strălucitoare de oareș, se tânguiește cu harfa-ziruncinată, vrând să arance haină de sărbătoare peste gândurile sale, împresurate de plăzmuiri, acoperite cu aur fantomatic, pe care îl vede în urma așteptării zadarnice a Nataliei.

Poetul vede pe Natalia, și aude glasul, se roagă de ea să revie, dar e nebagat în seamă. Cu toate acestea nu disperează, iubirea lui nu e atinsă de loc prin indiferentismul ei, căci doar ea a fost femeia, al cărei tremur de gene l-a fermecat pe veoi, pe ea n'o s'o poată uita până la moarte. Cel puțin asta îi e credința. Și bazat pe această credință se simte îndemnat de inima lui bună, să-i trimită „Lici“ câteva versuri, cari să-i adie la ferești și să-i spună povestea întunecată a inimii sale zdrobite, să-i spună că inima lui....

„...nici să o blesteme,
„Nici ură n'ar putea să-i poarte,
„Ci plânge, sângere și geme
„Și o s'o cheme până la moarte.
„Și ce sălbatic a iubit-o
„În patima-i mistuitoare,
„Și cum ea însăși a zdrobit-o
„Și a călcat-o în picioare“

Inima poetului nu e însă mult vreme de piatră. Lipsa de efect a rugilor zadarnice rostite pentru întoarcerea Nataliei prefac în dureri mereu repetite, chemările continue nutrite de nădejde. De când s'a dus ea, alele îi par pustii și el se vede strecurându-se trist și stingher, de-alungul lor, ea o stăfe palidă, iar banca și pomul, care i-a nins ei flori în păr în seara când s'au iubit dintâi, îi reamintesc prima ei sărutare, și dimpreună cu ea îi revie și marea sa durere, stărnită de farmecul dureros al amintirii unor clipe, cari au atins culmea fericii, îi revie și „paradisul său pierdut“.

Durerea aceasta prin creșterea ei continuă, îl lasă pe poet pradă gândurilor morții, și aceste gânduri înocel pe înocel, devin rugăciuni, pe cari poetul se obișnuiește să le rostiască zilnic, rupându-le din Biblia chinurilor sale.

El de aici însole e întâlnit vecinic la poarta cimitirului cu atmosferă melancolică, umblând în căutarea lăcașului în care eu drag și-ar îngropa chinurile. În această continuare căutare după somnul cel dulce, se simte răpit de lăcașul, în care s'ar sălășui mai bucuos decât ori-unde, și se vede într'un mormânt, cu mâinile încrucișate pe piept, la căpătâi cu harfa, care taie zdrobită și în piept cu inima care nu mai bate. Cuprins de îndoială se întreabă, că oare tresări-va el când va merge iubita sa să-i îngroape o floare la căpătâi, și crede, că da; căci:

„...te-am iubit așa de tare
„Și'n veci așa-mi vei fi de dragă,
„Încât nici moartea nu-i în stare
„Să frângă lanțul ce ne leagă:
„Căci dacă viața mea e strânsă
„Și tu mă dai uitării mâne,
„În cântecele mele însă
„Iubirea-mi trainică rămâne,
„Și-ori cât te-ai apăra 'mpotriva
„Iubirii ce o'ngropai în ele,
„Fantoma-i tristă răsări-va
„Mereu din cântecele mele“

Aerul moșnit al cimitirului îi amintește poetului pe un mort recunoscut, pripăsit în oraș de cine-știe de unde și înmormântat într'o zi toratică, petrecut la groapă doar de ocoșii, de frunzele veștede ale toamnei și de poetul care a a-

Dupăce înaintară episcopii la tron petiția din 30 Martie 1792, n'au plecat cătră casă, ci au rămas în Viena așteptând un răspuns mângăietor. Văzând episcopul Gherasim Adamovici, că răspunsul acesta întârzie timp prea îndelungat, la 18 Mai¹ înștiințează consistorul din Sibiu, că are de gând să plece cătră casă. Această înștiințare o comunică presidentul interimar al consistorului Stefan Popovici protopopul Ugrii și notarul Aron Budai tuturor protopopilor prin circulara din 27 Mai 1792 nr. 158, care e de următorul cuprins: „Prea cucernice protopoape, noao în Chr-iubite frate! Măria sa domnul nostru episcop de întoarcerea din împărăteasca Beciului cetate cât mai cu graba în scaun spre mângăierea de obște gândind și gătindu-se, nimica mai inșetoșat nu dorește, decât eparhia pravoslavnică (adecă norod și preoții) sie-și incredințată într'aceeaș dragoste, pace și liniște de obște a o afla, în care mergând o au lăsat-o, pentru aceea au și binevoit noao consistorului său la 18 zile lunii și anului curgătoare milostivește a porunci, ca prea cucerniciei tale, cum la ceilalți protopopi, dimpreună poftoritele despre aceasta și la șase zile Martie a. c. Nr. 78 țireulare încă odată să le mai punem înainte, ca nu dezmutându-se ori în ce chip norodul din pacinica și fiește-cui țaran, după dumnezeieștile și ceale prea înalte pravile mai întâi de lipsă viețuire, să alunece și așa în

¹ Se păstrează și o circulară a lui Gherasim Adamovici dela 20 Martie 1791 datată „Viena Austrii“ cătră protopopi îndemându-i să împlinescă „mintenaș“ poruncile și să facă fără zăbavă relații la consistoriu.

mângăierea, ce a dobândi o nădăduim, neașteptată piedecă să pună, iară pe sine de tot nenorociți să se facă, drept aceea, precum întru întâmplare ca aceasta mahnită, prea cucernicia ta cu ceilalți protopopi și toți preoții mai întâi v-ați trage la grea dare de seamă și toată simțitoarea pedeapsă, ca ceia căroră acum de prisos vi s'au poruncit, pentru norodul incredințat ziua noaptea necurmat a priveghia și întru toată pacea și liniștea a-l ținea. Așa nu se îndoeste nici Măria sa d. episcop, nice noi, precum după poruncile de atatea ori poftorite cu tot din adinsul strâns vei urma și răvârsarea milii prea înalte spre tot neamul de obște, întru toată dragostea, pacea și liniștea vei aștepta-o, așa făcând mila atotputernicului Dumnezeu cu prea cucernicia ta pururea“.

Deși comunicase consistorului intenția sa de a pleca spre casă, episcopul Gherasim Adamovici împreună cu ep. Bob au mai rămas încă aproape două luni de zile în Viena. În timpul acesta a mai stăruit la locurile prea înalte ca petiția adresată la tron să nu rămână cu totul zadarnică. Ca o urmare a petiției adresate la 30 Martie 1792 de cei doi episcopi trebuie socotită modificarea esențială introdusă din partea monarhului în proiectul de lege art 66, privitor la biserica greco-orientală. Pe când staturile admiteau în proiectul lor, ca „religia gr.-or., care în sensul legilor patriei a fost până atunci socotită între religiile tolerate, în virtutea acestui articol se confirmă în exerciții sau liber astfel, ca toți credincioșii acestei religii să ațarne de un episcop, pe care îl va denumi Majestatea sa, rămânând însă

în vigoare dreptul de supraveghere al guvernului regesc, al comitatelor și scaunelor, ca să nu se înmulțească fără trebuință numărul preoților și să nu se zidească biserici cu cheltueli, cari istovesc mijloacele de plată ale contribuabililor („salva nihilominus regii gubernii, comitatum item et sedium relicta superattentione, ne parochii eorum absque necessitate multiplicentur templaque cum enervatione contributionum aedificentur“.) Coroana a eliminat însă restricțiunea cuprinsă în rândurile din urmă, începând dela cuvintele „sa'va nihilominus“ până la sfârșit, înlocuindu-le cu următoarele stipulațiuni: „și credincioșii acestei religii să fie tratați, după starea lor socială, deopotrivă cu ceilalți locuitori ai țării, nici în purtarea sarcinilor publice și nici cu alte slujbe să nu fie îngreunați mai mult decât alții, rămânând și mai departe în vigoare drepturile regești majestatiche privitoare la afacerile clerului, ale bisericii, ale fundațiilor și ale educației tinerimii“.¹ (Va urma).

¹ Astfel întreg articolul intitulat: „De libero Religionis Graecorum Dis-Unitorum Exercitio“ în formularea sa definitivă sună în chipul următor: „Religio Orientalis Graeci Ritus non Unita quae juxta leges hujus provinciae hactenus inter tolleratas Religionis recensita fuit vigore praesentis Articuli in libero suo Exercitio eo modo confirmatur, ut omnes hujus Religionis Aesclae ab Episcopo sui ritus per suam Majestatem Sacratissimam denominando dependant et pro conditione ad instar reliquorum incolarum tractentur, neque in ferendis publicis oneribus aliisque praestationibus prae aliis aggraventur, juribus Regiae Majestatis circa Negotia Cleri Ecclesiae Fundationum et educationis Juventutis porro quoque in solvo relicta“, cf. Articuli Diaetales Anni MDCCXCI, Claudiopoli, 1793 pg. 112—113.

runcat și el țărână peste mort, dar întors acasă, în odaia lui tristă și rece, i se pare că aude glasul celui înmormântat:

„Au mort sunt numai eu?
„Ești mort și tu... nu vii?
„Ești mort o dragul meu
„Ce cauți printre vii?”

Aceasta e bucată „*Inmormântare*”, una dintre cele mai bine simțite și exprimate poezii din întregul volum. Prin darul său de a descrie în nuanțe discrete și de a exterioriza fidel simțământul morții și mila nefericită față de un pribeag necunoscut, se prealungă bucată pătrunde cu ușurință și se cealste fin până în culele mai ascunse ale unei inimi simțitoare.

(Va urma.)

NOUTĂȚI.

Meeting în Alba-Iulia. Mai mulți fruntași mireni, de confesiunea greco-catolică română, au convocat o conferință generală a credincioșilor gr-cat. din provincia metropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș, pe ziua de Mercuri, 29 Mai n. în Alba-Iulia, cu următoarea ordine de zi: Deschiderea și constituirea conferinței. Debatere asupra planului înființării a bisericii gr-cat. maghiare și aducerea unei rezoluții în această chestiune, în scopul menținerii drepturilor și integrității bisericii gr-cat. române. Eventuale propuneri și încheierea conferinței.

Știre personală. Mâine, Joi, în 9 Mai, la 8 și 40 seara, au trenul de călătorie Copșa Mică, va sosi Alteța Sa arhiducele *Leopold Salvator*, mareșal campestru și inspector general de artilerie, pentru a face inspecțiunea trupelor de artilerie staționate în Sibiu. Inostrul oaspe va sta câteva zile în orașul nostru și, cu această ocazie, va vizita și locul de vilegiatură dela Păltiniș.

Avansări. Pe ziua de 1 Mai a. c. au fost avansați, între alții, și următorii ofițeri români din armata noastră comună: la rangul de *colonel*: subcolonelul Ioan Boeriu, la brigada de munte nr. 13; *Alexandru Jivan*, comandant la școala militară din K's-Márton; la rangul de *subcolonel*: maiorul *Victor Moga* dela școala de cadeți din Budapesta; la rangul de *major*: căpitani Dim. *Herbay* dela reg. de inf. nr. 2, Tr. *Jivan* dela reg. de inf. nr. 43, I. *Popovici* dela reg. de inf. nr. 82, Al. *Hansu* din statul major de artilerie, I. *Măcelariu*, dela reg. de art. nr. 33; la rangul de *căpitani*: locotenenții A. *Dordea*, E. *Craioveanu*, A. *Cogăreanu* și N. *Pășerariu*; la rangul de *locotenenți*: sublocotenenții I. *Goașă*, V. *Macavei*, T. *Colbazi*, *Arseni Florea*, O. *Cernea*, I. *Pop*, Iac. *Frumosu*, B. *Voinea*, N. *Lungu*, N. *Sângeorzean* și I. *Popovici*, V. *Dănilă*, E. *Piso*, Nic. *Căndea*, G. *Bunea*, R. *Moldovan* și E. *Verindeanu*.

Militare. Cu ocazia debaterilor parlamentare asupra reformelor militare s'au ivit voci, care cereau sistarea dreptului de promovare în oficiul din Franța, unde nu există voluntari pe un an; și fiecare ostaș, fără deosebire, are să servească doi ani. Tinerii francezi, ieșiți din școli, dacă doresc să ajungă ofițeri în rezervă, au să treacă un examen la sfârșitul primului an de serviciu, după care sunt numiți subofițeri. Acești subofițeri se instruiesc în grupe deosebite și se pregătesc pentru examenul de ofițer în rezervă. Cursul ține o jumătate de an. Cei ce trec și acest examen, își fac restul serviciului în rang de ofițeri. Pe seama ofițerilor în rezervă mai sunt apoi și alte școli pregătitoare.

Promoție. Părintele *Ioan Stanciu*, paroh în Ludușul-mare, a fost promovat Sâmbătă, în 4 Mai n. c. doctor în științele de stat la universitatea din Cluj.

Tablou scump. Lord *Feverham* din Londra a vândut un tablou de *Rembrandt* milionarului *Frick* din Newyork cu un preț de un milion de mărci.

Nu se pune monopol pe chibrite. Din Viena se vestește, că guvernul austriac a renunțat la monopolul pe chibrite. Știră este de însemnată și pentru țara noastră; căci de însemnată, în anul trecut, posesia în vedere un asemenea monopol, care era să fie realizat deodată cu cel din Austria. Deocamdată, prin urmare, nu se va introduce nici de acum.

Urmările eclipsei solare. Din Essen se scrie, că 45 de medici ai Vestfaliei curăriseră o *sută și zece* persoane, care s'au bolnăvit de o gravă inflamațiune de ochi, deoarece la întrecerea solară din 17 April 1912 au privit în soare cu ochii narmați.

Congres internațional. La 27 Mai a. c. se întrunește în Londra congresul al opt-sprezecelea, ținut de americanii. Congresul are de scop promovarea cercetărilor științifice asupra istoriei popoarelor din America de nord și sud. La congres sunt reprezentate toate societățile de știință din lumea întreagă.

Al 34 lea membru pe viață la Reuniunea meseriașilor sibiieni a binevoit a se înscrie cu taxa de 50 cor. plătită, dl. *Nicolae Grecu*, măestru pielar și presidentul societății pielarilor români din Poroești.

Războiul italo-turc. Flota italiană a ocupat insula *Rodos*. Este a doua insulă turcească, din marea egeică, ocupată de italieni. În *Rodos* se află reședința unui pașă și a unui arhiepiscop grecesc. Insula are 30.000 locuitori, dintre cari sunt greci cam 20.000, turci 7000, evrei 2000. Capitala *Rodos*, cu două porturi, are vreo 8000 de suflete. Intreagă insula se găsește într-o stare desolată. E băntuită adese de cutremure de pământ.

Dramă familială. Joi dimineața a fost descoperită în București o dramă din cele mai șguduitoare. În strada armenască locuia o familie de evrei, cu numele *Filipovici*, compusă din doi bătrâni și opt copii. Intreaga familie a fost găsită în podul casei, asfixiată cu gaz de cărbuni. Fiecare dintre sinucizi a lăsat câte un bilețel, în care spunea, că a luat de bună voie hotărârea de a se sinucide. Motivul se crede a fi fost marea miserie, în care trăia familia *Filipovici*.

Mulțămită. Marele binefăcător al neamului românesc domnul *Vasile de Stroescu*, a binevoit a dăru pentru repararea bisericii gr-or. române din Plopiș, tract. Cetea de peatră, suma de 200 cor. În numele parohienilor mei aduc ilustrului donator cele mai profunde mulțămiri. Plopiș, 18 Martie 1912. *Alexiu Latiș*, paroh.

Succesul unui arhitect român. Direcția Căilor ferate ungare edifică în Budapesta un mare grup de case, cu 200 locuințe, pe seama amplificațiilor săi. Au concurs peste 25 de arhitecți, cu diferite planuri, artistice elaborate, între osri și arhitectul român *Ion Niga*, al cărui plan a fost premiat cu premiul de 800 cor. Dovadă, că dispunem și noi de arhitecți și ingineri, crescuți fără excepție cu stipendii românești, cari însă se perd în marea străinilor, fără să aibă ocaziunea a răsplăti sacrificiul primit dela nașterea lor, căci nașterea nu prea are să le dea de lucru.

„Albina”, institut de credit și economii în Sibiu, a binevoit a dona pe sâmbăta „Reuniunii femeilor române din Sibiu” suma de 2000 cor., pentru care exorimă mulțămită: *Comitetul Reuniunii femeilor române din Sibiu*.

„Frăția”, institut de credit în Agnita, a binevoit a dona pentru scopurile „Reuniunii femeilor române din Sibiu” suma de 10 cor., pentru care exprimă mulțămită: *Comitetul Reuniunii femeilor române din Sibiu*.

Serbări în amintirea lui Cervantes. Se împlinește trei sute de ani dela apariția primei părți a vestitei opere *Don Quijote*, scrisă de Cervantes, creatorul limbii literare spaniole. Data aceasta a fost serbată în mai multe țări, și frește cu deosebire în Spania. În Madrid s'au tipărit edițiuni nouă din *Don Quijote*, împodobite cu ilustrațiuni luxoase, făcute de artiști distinși. Opera celebrului autor a apărut până astăzi în peste 1800 de ediții tipărite în toate limbile europene.

La fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hala de vânzare pe seama meseriașilor, al Reuniunii sodalilor români sibiieni, au mai dăruit: *Emil Borces*, funcț. la „*Transilvania*”, 20 bani, *Ioan Dobrin*, măestru faur (Avrig), oăntând un tovarăș rotar pentru Avrig, 50 bani, *Nic. Șorostenean*, învățacol pantofar, 20 bani, *Dr. Onisifor Ghibu*, profesor semin, 1 cor., *Ioan Pienaru*, învățacol faur, 30 bani, *Dr. Lucian Borces*, adv., 20 bani, *Ep. A. Balamae*, controlor la centrala cooperativelor sătești (București), 1 cor., *Iuliu Ecescu*, funcț. la „*Albina*”, 20 bani, *Dr. Nicolae Bălan*, prof. sem. 1 cor., *Dr. Ioan Voinea*, funcț. la banca gen. de asig., *Victor Pacală*, prof. sem., câte 20 bani și *Vic. Tordășian*, presid., 10 bani.

Orașele cele mai nesănătoase. Într-o revistă străină sflăm, că orașele cele mai nesănătoase ale Europei sunt astăzi *Moscova* și *Madridul*. În vechiul oraș rusez mor pe an trei sute de oameni de boala bubatului, iar în Madrid moroseva 844, în Madrid 914, (în București 813), în Bariu numai 351, în Paris 665, în Zürich 251, — pe 100.000 de oameni.

Târgul de primăvară al Sibiului. La târgul de vite ținut săptămâna trecută în orașul nostru s'au adus: 8000 vite cornute, 7000 oi și miei, 250 capre și iezi. S'au vândut: 2409 vite cornute, 3707 oi și miei, 150 capre și iezi. Prețurile au fost mai scumpe decât ori și când; cu toate acestea, mulți vânzători n'au fost mulțumiți nici cu prețurile acestea, și mai bucuros și-au dus vitele acasă. Părechea de boi s'a cumpărat cu 800 până la 1200 cor. Tauri de Pinzgau, de 1 și jum. până la 2 ani, s'au dat cu 500—800 coroane de bucată. Oaie ou miel s'a vândut cu 30—36 coroane; capră ou ied 24—36 cor. Cai au fost aduși 2000; cu prețuri foarte bune s'au trecut 729; cai de calitate mijlocie s'au cumpărat cu 500—700 cor. bucată, — cei mai mulți pentru România.

Combaterea malariei. Aproape de San Antonio, în statul Texas, se găsește o clădire ciudată, alcătuită din lemn și stânci înălțate de zece metri. Pe patru stâlpi se ridică o piramidă cu vârful retezat și ou pârteți în formă de jaluzele. Clădirea este servită de bacteriologul Dr. Campbell și servește drept adăpost *lilieilor*. Mamiferele acestea nocturne și folositoare, în număr de vreo zece mii, dorm acolo în completă încreștină. Construirea unei asemenea colonii de *lilieci* este un mijloc din cele mai bune pentru combaterea malariei. Se știe, că malarialii se răspândește prin înepăturile țintărilor și a mai insecte; *liliecii* însă fac o mare prădăciune stărpind ființele acestea mici și primejdioase. De când ou piramida doctorului Campbell, boalele de friguri, în împrejurimile dela San Antonio, s'au redus în mod considerabil.

Creerii omenești. Profesorul *Wald-eyer*, renumit filolog, a ținut zilele aceste o prelegere despre organismul creierilor la om și la animale. A arătat legătura între mărimea creierilor la om și între activitatea lor intelectuală. Masa acestei substanțe nervoase este mai bogată la oamenii celebri, decât la oamenii de rând. Greutatea medie a creierilor la un european este 1375 de grame, la un arap abea 1280 grame. Greutatea lor se urcă la persoane din nordul și apusul Europei până la 1450 grame, la europeni de sud până la 1350. Facultatea de gândire a omului nu atârna numai dela greutate, ci mai ales dela extensiunea suprafeței creierilor. Cu cât sunt mai adânci circumvoluțiunile creierilor, cu atât este mai mare suprafața lor; prin urmare și facultatea intelectuală în acest caz este mai dezvoltată. Creerii lui *Turgheniev* aveau o greutate de 2012, ai lui *Gambetta* numai 1210 grame; diferența aceasta iarăși arată, că activitatea spirituală nu atârna numai dela măsă. Greutatea medie a creierilor omenești este în continuă dezvoltare.

Necrolog. Venerabilul bătrân *Mihail Candrea* paroh gr. or., asezor la scaunul protopopeic, pentru meritele bisericești distinse din partea fericitului adormit în Domnul arhiepiscop și mitropolit *Adormit* în Domnul roșu, după un morb scurt și plin de suferințe, împărțit cu sfințele Taine, Luni în 22/9 Aprilie la orele 12 din zi a înțecat din viață, după un serviciu de 62 ani la altarul Dnui și în etatea de 93 ani. Rămășițele pământești i s'au așezat spre odihnă în cimitirul bisericii din Neagra, Joi în 25/12 Aprilie a. c. Fie-i țărâna ușoară! Din acest incident fiul răposatului, *Nicolau Candrea* paroh gr. or. și surorile dânsului *Rafila Chingea* născută *Candrea*, *Ana Corcheș* născută *Candrea* — în loc de cunună pe siorul reposatului lor tată și întru memoria mamei lor *Ana Candrea* născută *Motora* — a fratelui lor *Gerasim Candrea* fost avocat și asezor consistorial, donează pentru sfta biserică din Budapesta 50 cor. — pentru biserică din Mureșșorhei 20 cor., la fondul „*Petru Șpan*” 10 cor., *Victor și Eugenia Tordășianu* 10 cor. Suma de 90 coroane s'au dedus la oficiul de cămă al Consistoriului arhiepiscopului, de unde se va distribui conform dorinței donatorilor.

La numărul acesta s'au adăus un supliment dela Biroul de informații și agen-tură românească L. Olariu din Budapesta.

Despărțământul Giurgeu al „Asociațiunii”.

Convocare.

Din încredințarea comitetului central al „Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român”, conform §-ului 23, lit. c. și §-ului 36 al statutelor acestei instituțiuni, s'au convocat următoarele țărâ-nimea din comunele aparținătoare tractului protopopea al Giurgeului (comit. Ciuc) la

Adunarea de constituire a desp. Giurgeu care va avea loc în 26 și 27 Mai n. 1912 în Valea-Jidanului (Bicaz).

Cu ocazia adunării de constituire se va ține și o *Serbare culturală* împreună cu o *Expoziție etnografică*, cu următorul

PROGRAM:

în 26 Maiu (ziua primă de Rusalii),

înainte de prânz:

a) dimineața serviciul divin în biserica din Valea-Jidanului;

după prânz:

b) cuvântare către popor de Oct. C. Tăslăuanu;

c) prelegere populară despre economia de vite și cultivarea pământului, ținută de Aurel Cosciuc, conferențiarul sgronomie al Asociațiunii;

d) deshiderea expoziției etnografice din școală;

în 27 Maiu (ziua a II-a de Rusalii),

înainte de prânz:

începând dela 7—9 ore, adunarea de primă-vară a desp. Giurgeu, adunarea de reuniunii învățătorilor, serviciul divin;

e) prelegere populară ou proiecțiuni de schioprocon despre Viața lui Iisus;

f) adunarea de constituire a despărțământului Giurgeu, prezidată de Oct. C. Tăslăuanu;

după prânz, seara:

g) reprezentație teatrală: „O viiștoară”, de Oct. Prie.

h) petrecere.

Oct. C. Tăslăuanu,
secretar al „Asociațiunii”.

Cărți și reviste.

La sate, comedie într'un act, prelu-crată după O. *Feuillet* de *Horia Petra-Petrescu*. Brașov, 1912. Tip. A. Murășanu. — O broșură de 66 pp. Prețul 50 bani.

Locuit-au românii în Ardeal pe timpul venirii ungarilor? Răspuns dlui I. Keră-csonyi, de *Zenove Păclisanu*. Blaj, 1912. Tip. Semin. — O broșură de 15 pp., re-producere din „*Cultura Creștină*”. Prețul?

Biblioteca „*Lumina*”. A apărut Nr. 26 al excelentei bibliotecă „*Lumina*” din București, care conține „*Omorul*” de Maxim Gorki și „*Prăpastia*” de Leonid Andreev. Un volum de 144 pagini, care se capătă pe prețul de 30 bani la toate librăriile.

Procedura nouă procesuală civilă a apărut și în românește, în colecțiunea de legi de pe anul 1911 și în editura ministerului reg. urg. de interne. Prețul 9 coroane. Se poate procura dela librăria *Tisza testvérek* din Budapesta, II. Fő-utoza 12.

Ramuri revistă literară bilunară, nr. 8 din 15 Aprilie 1912 cuprinde: Organizația studențimii, de D. Tomescu. O înmormântare, de H. Stahl. Toamnă târzie, de M. Procopie. Privighetoarea și trandafirul, după O. Wilde, de I. M. Marinescu. Poezii, de Eugenia Ionescu, Natalia Vasiliu, G. Rotiță și Ion Sângiorgiu. Reviste, ziare etc. Cronică rimată. — Abonamentul: în străinătate 10.50 lei pe an. Revista apare în Craiova.

„*Lucașarul*”, Nr. 17, 1912, a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: Sinoadele eparhiale. A. Radu: Unei artiște (poezie). I. Enescu: „*Hoții*” (poezie). I. N. Păvulescu: Singură (poezie). Maria Cuțan: Sonete. Victor Stanciu: Cum vin oaspeții oaselor noastre în vilegiatură? I. N. Păvulescu: Inviere (poezie). I. Agărbiceanu: Povestea unei vieți (roman). Maria Cuțan: Prietniei (poezie). Cronicel. Adrian Corbul: Despre Georgette Courteline. Insemnări: Chestiunea naționalităților. Filozoful Brătescu-Voinăști. Vol-tul universal. Necuvintele... Centenarul nașterii lui Barțiu. Ilustrațiuni: N. Grigorescu: Așteptându-l.

Nr. 120/1912.

(125) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa I-a **Petroșeni**, pe baza înaltei rezoluțiuni a Preaveneratului Consistoriu arh. din 6 Martie a. c. Nr. 2583 Bis. se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Jumătate din toate venitele parohiale.
2. Remunerațiunea întreagă pentru catehizarea elevilor gr.-or. dela toate școalele (gimnaziu sup., etc.) din Petroșeni.

Concurenții își vor înainta cererile, instruite conform legilor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătoare în parohie, spre a cuvânta, respective a cânta și celebra în sf. biserică.

Hațeg, la 16/29 Aprilie 1912.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopresb.

4042/1912. alisp. sz

(123) 1—1

Szebenvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetés.

A Szászsebes r. t. városban létesítendő kórházról betöltendő másodorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása évi 1600 K fizetés, természetbeni lakás az intézeti épületben fűtéssel, világítással és teljes ellátással.

A másod orvos köteles a kórházban lakni.

Az állás a kórház megnyitása napján foglalandó el.

Felhívom pályázni szándékozók, hogy az 1876 évi XVI. t. c. 63 §-ában előirt képesítésüket, valamint eddigi alkalmzatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket 1912. évi május hó 30-áig hozzám terjesszék be.

Nagyszeben, 1912. évi április hó 29 én.

Fabritius
alispán.

Publicare de licitațiune minuendă.

Pe baza planului și preliminarului de spese, aprobat de P. V. Consistor arhidiecezan, se publică licitațiune minuendă pentru zidirea bisericii române gr.-or. din **Sohodol Peleş** (Aranyosszohodol) p. u. Topánfalva, tractul Cămpeni (Topánfalva).

Licitațiunea se va ținea la 12 Mai st. nou la 11 ore a. m. în școala din Peleş.

Prețul de strigare este 20.000 coroane.

Licitanții vor depune vadiu 10% dela prețul strigării în bani gata ori hârtii de valoare.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din loc, de unde cei interesați pot afla orice informațiuni.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea bisericii aceluia dintre minus oferenti, în care va avea mai multă încredere.

Licitanții n'au drept a pretinde diurne și spese de căătorie.

Sohodol-Peleș, la 15 Aprilie st. v. 1912.

Nicolau Oneț
par. prez.d. comit.

Ioan Goia
epitrop.

(118) 2—3

Romul Fardui
protopop.

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese, aprobate de Preaveneratul Consistor Arhidiecezan Nr. 3009/1912 Epitrop., prin aceasta se publică licitațiune minuendă, pentru a se da în întreprindere edificarea bisericii gr. or. rom. din **Zsinna**, protopopiatul Mercurei, Comitatul Szeben (Sibiiu).

Licitațiunea se va ținea la 29 Aprilie, (12 Mai 1912) în edificiul școlii grănițerești din Zsinna la 11 oare a. m.

Prețul strigării este de 80.000 (Optzeci de mii) coroane, după care sumă licitanții au a depune un vadiu de 10% în bani gata sau în hârtii de valoare.

Intreg materialul este dator al da anteprenorului.

Comuna parohială are 100.000 cărămidă gata, care se pune la dispoziția întreprinzătorului, dar numai dacă întreprinzătorul o cumpără dela comuna parohială.

Oferte închise, provăzute cu vadiul corespunzător și cu declarația, că oferentul cunoaște condițiunile și se supune lor, sunt a se depune până la începerea licitațiunii, la mâna prezidentului comitetului parohial.

Comitetul își rezervă dreptul, de a da lucrarea în întreprindere aceluia dintre minus oferenti, în care va avea mai multă încredere.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitațiune, se pot vedea la oficiul parohial din Zsinna, în oarele oficioase ori și când.

Licitanții pot fi numai persoane cualificate și probate în această meserie.

Zsinna, din ședința comitetului parohial ținută la 1/14 Aprilie 1912.

D. Panfiloiu
par.-pres.

Nicolau Vlad-Stezar
paroh, not. com. par.

Epitropia parohială:

Vasile Morariu, Const. Streulea, Ioan Prode.

Nr. 382/1912.

(108) 3—3

Am văzut:

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 207/1912.

(107) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Peștera** se scrie concurs cu termen de 30 zile dela datul publicării în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele cuprinse în coala B, despre întregirea venitului dela stat.

Concurenții au a-și înainta cererile în termenul deschis la oficiul protopopesc, și cu prealabi'a incuviințare din partea protopresbiterului a se prezenta cu 8 zile mai înainte de alegere în biserică pentru a cânta și cuvânta, eventual celebra.

Brad, la 22/III. 1912.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zaranului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Damian
protopresbiter.

Avis.

Să cedează dreptul de opțiune la **40 bucăți** acții de ale „**Albinei**“. Adresa la administrația acestei foi.

(124) 1—1

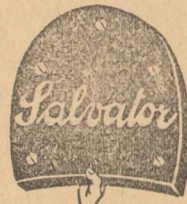
Un cancelist.

În cancelaria notarială din o comună din jurul Sibiiului, unul versat în agendele oficioase, află aplicare momentană pre lângă o dotațiune corespunzătoare. Informațiuni la administrația acestei foi.

(119) 2—3

VECHIA MEA

experiență este și rămâne, că pentru a alunga liniștele, precum a ajunge și a susține fraged o piele moale și un ten alb, nu există un săpun mai bun ca săpunul renumit în lume, **Steckenpferd** din Lapte de Crin, marca cal pe băț de Bergmann și Co., Tetschen a/Elbe. Bucata cu 80 fil. se află în farmacia, drogerii, parfumerii și în alte prăvălii aparținătoare branșei. Asemenea e minunată aprobată și Crema de Crin a lui Bergmann „Manera“ pentru susținerea fragedă și albă a mânilor de dame; în tuburi a 70 fil. pretutindeni se află. (60) 8—40

SALVATOR

Călcăie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în durabilitate!



(275) 40—52

Se află pretutindenea.

Nr. 2693 Ep. 1912.

(111) 2—3

Concurs.

Pentru trebuințele Consistorului arhidiecezan, în cursul anului 1912/13 să recere liferarea de 150 stânjini lemne de fag, neplutit, de prima calitate, care să fi așezate parte în Seminarium, parte în curtea din Str. Măcelarilor Nr. 45 în cursul lunilor Iulie și August a. c.

Ofertele să se adreseze în scris Consistorului arhidiecezan până la 28 Iunie n. a. c.

Sibiiu, 14/27 Aprilie 1912.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 177/1912.

(109) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa a III-a **Trestia**, protopresbiteratul Cetății de piatră să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parohiale. Concurenții vor avea să înainteze rugăriile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, la Preaven. Consistor Arhidiecezan, în termenul deschis.

Lăpușul-unguresc, 16 Martie 1912. Oficiul protopresbiterial al Cetății de piatră, în conțelegere cu comitetul parohial concertent.

Vasile Duma
protopresbiter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **director executiv** la institutul de credit și economie „**Lumina**“ în Sibiiu prin aceasta se publică concurs cu termenul până la 31 Maiu st. n. a. c.

Emolumentele se stabilesc prin învoială având petenții să și-le precizeze în petiția de concurs.

Dela concurenți se cere: cualificațiunea superioară, praxă de bancă, caracter integru, aptitudinile necesare de a putea reprezenta institutul și cunoștiința în vorbă și scris pe lângă limba română a limbei maghiare și germane.

Cei cu praxă de bancă mai îndelungată vor fi preferiți.

Din ședința plenară a Direcțiunii ținută la 2 Maiu 1912.

(120) 2—3

Diracțiunea.

In atențiunea onoraților domni preți:

„Smyrnă“
veritabilă de Sumatra

pentru sfintele sărbători și alte ocaziuni, — a sosit în calitate extra-superioară la firma

N. Onițiu,
Nagyszeben—Sibiiu.

(90) 9—

Schimbare de domiciliu.

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștiința On. public din loc și jur, că din **1 Aprilie st. n. a. c.** mi-am schimbat locuința în

strada Rosmarin Nr. 6

unde primesc tot felul de lucrări și anume: **zugrăvitul de case, spoitul fațadelor, primesc altaruri pentru aurit, precum și pietare de biserici** după stilul nou cu motive românești, orice fel de reparaturi, pe lângă prețuri **foarte moderate.**

Rugând sprijinul valoros al binevoitorului public român semnez:

Cu toată stima: **Ioan Stanciu**
zugrav de case,

Sibiiu, strada Rosmarin Nr. 6.

(103) 5—6

Ingrijiți-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă este a se înscrie de membru la

„Asociația Esehiană de ajutoare reciprocă“.

La această asociație poate să se facă membru oricare persoană dela etatea de 21—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, dejă după un an de membrie i-se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membrie, prin oarecare nenorocire neputincios de muncă, i-se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor., însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solvește membrului până ce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Peste 1400 coroane taxe pentru cazuri de moarte membrul nu e obligat a solvi. Membrii dela etatea de 60—80 ani cel mult 1600 cor. Acești membri însă n'au drept la rente.

După 3 ani de membrie toate plătirile se pot sistă rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică. Se pot semnă 1—2 cuate (2000—4000 cor.) **Atestat medical nu se recere.**

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de măritșuri, poate fiecare a-și asigura fetele, dacă acestea n'au trecut etatea de 21 ani. Se pot semnă 1—2 cuate (2000—4000 cor.) Dacă o fată după 3 ani de membrie rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măritș, fata primește suma asigurată, ori dacă nu se mărită, la implinirea etății de 24 de ani. Fetele mici plătesc taxe foarte mici, așa că se pot înscrie chiar îndată după naștere.

Răposând o fată după 3 ani de membrie, solvim erezilor suma asigurată.

Licuidările se fac strict în sensul statutelor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cuate semnate până la 15.000,000 cor. și 215,000 cor. fond de garanță.

Prospecte și blanchete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de încredere în toate comunele.

Asociația Esehiană de ajutorare reciprocă.

Diracțiunea pentru Ungaria:

(474) 9—

Timișoara (Temesvár, Hunyadi-utca 4 szám).